

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Naturvårdsenheten

Beslut

Datum
2021-04-19

Dnr
511-1008-2021

Bildande av fågelskyddsområdet Skåarnja inom delar av fastigheter Blåsjöfjäll 1:1 och Orrnäsfjäll 1:1, Strömsunds kommun

Uppgifter om fågelskyddsområdet

Namn:	Skåarnja
Kommun:	Strömsund
Län:	Jämtland
Lägesbeskrivning:	I norra delen av länet, längs Vildmarksvägen cirka 15 kilometer norr om Ankarvattnet.
Fastigheter:	Delar av Blåsjöfjäll 1:1, Orrnäsfjäll 1:1,
Markägare:	Statens Fastighetsverk
Areal:	4 012 hektar
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Jämtlands län

Beslut

Med stöd av 7 kap. 12 § miljöbalken (1998:808), samt 10 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. beslutar Länsstyrelsen att följande föreskrifter skall gälla till skydd för fåglar och fåglars häckning i det område som markerats i karta, bilaga 1. Beslutet gäller till och med 10 juli 2023 och ersätter det tidigare beslutet (Dnr 511-1910-2018) i och med att det vinner laga kraft.

Syftet är att värna fågellivet och att skydda hotade fjällfåglars häckningsområde, deras ägg och bon under häckningsperioden.

Fågelskyddsområdet omfattar båda sidor om Vildmarksvägen och framgår av bilagd karta. Avgränsningen sträcker sig från bron över Gaavesjohke i höjd med Raavre i söder, västerut längs västra sidan av Gaavesjohke, från Vildmarksvägen längs led nordvästerut, sedan på ett avstånd av cirka 300 meter öster om Jetnemsälven mot norska gränsen och därefter längs riksgränsen, samt norrut längs länsgränsen mot Västerbotten. Österut går avgränsningen längs Vildmarksvägen och längs skoterled, därefter på ett

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2021-04-19

511-1008-2021

avstånd som varierar mellan en och tre kilometer öster om Vildmarksvägen mellan topparna 1144, 1032 och höjdryggen 1050 meter över havet, samt söderut längs leden från Skåarnja mot Vildmarksvägen och längs skoterled.

Fågelskyddsområdets namn skall vara **Skåarnja fågelskyddsområde**.

Föreskrifter

Inom området råder förbud att under perioden 10 juni till och med 10 juli:

1. färdas eller uppehålla sig med undantag för:

- a) vägbanan (Vildmarksvägen), samt iordningsställda parkerings-, och informationsplatser invid väg,
- b) markerad led från Vildmarksvägen längs Jetnemsälven till norska gränsen, markerad i karta, bilaga 1,
- c) markerad led från Vildmarksvägen till Skåarnja, markerad i karta bilaga 1,
- d) markerad led från Vildmarksvägen till sjön övre Raavrejaevrie markerad i karta, bilaga 1. Innehavare av giltigt fiskekort får nyttja leden i samband med fiske under upplåtelseled som sammanfaller med beträdnadsförbudet. Vidare gäller att innehavare av fiskekort får beträda isen samt vid isfritt vatten beträda stranden men inte avvika mer än 100 meter från vattenlinjen.

Föreskrifterna ska inte utgöra något hinder för att bedriva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437), framföra motordrivet fordon vid renskötsel enligt undantag i terrängkörningsförordningen (1978:594) eller vid skyddsjakt på rovdjur enligt jaktförordningen (1987:905).

Föreskrifterna gäller inte statlig tjänsteman i tjänsteutövning och inte heller personal som på Länsstyrelsens uppdrag övervakar eller inventerar i området.

Föreskrifterna ska inte utgöra något hinder för vägghållare att beträda hela vägområdet i samband med drift och underhåll av vägen.

Utan hinder från föreskrifterna kan Länsstyrelsen ge tillstånd för fågelinventeringar eller annan liknande undersökning.

Utan hinder från föreskrifterna kan Länsstyrelsen ge företag och organisationer tillstånd för färdledarledda friluftaktiviteter.

Länsstyrelsen Jämtland ska vara naturvårdsförvaltare av fågelskyddsområdet avseende information, skyltning och uppföljning av djurlivet.

Beslut

Datum
2021-04-19

511-1008-2021

Beskrivning av ärendet

2012 fattade Länsstyrelsen i Jämtlands län beslut om interimistiskt förbud inom ett område som ungefär motsvarar utbredningen av naturreservatet Skåarnja idag. Detta beslut togs efter underrättelse från Rikskriminalpolisen om att många fågelarters bon systematiskt plundrats på ägg i området under lång tid. Länsstyrelsen fattade därför beslut om ett beträdnadsförbud och tillsynen av området förstärktes under denna period. Beslutet gällde i tre år med start 2012 och förlängdes sedan två gånger med ett år i taget. Parallellt påbörjade Länsstyrelsen arbetet med att bilda ett naturreservat i området där föreskrifterna skulle innefatta beträdnadsförbud under fåglarnas häckningstid. Beträdnadsförbudet togs senare bort ur reservatsförslaget då Länsstyrelsen gjorde bedömningen att ett separat beslut om fågelskyddsområde med beträdnadsförbud ger bättre möjligheter att följa upp och eventuellt anpassa områdets utformning. Beslut om naturreservatet Skåarnja togs 2017, men något fågelskyddsområde hann inte bildas det året.

Istället kom beslut om fågelskyddsområde att gälla under 2018 – 2020. Under den perioden har tre fågelinventeringar gjorts i området, räkning av fordon längs Vildmarksvägen har genomförts och Länsstyrelsen har hållit en utökad tillsyn i området, där ingripanden har dokumenterats. Resultat från Birdlife Sveriges fågelinventeringar under 2018 och 2019, samt Länsstyrelsens fågelinventering under 2020, har identifierat tre områden som särskilt skyddsvärda och hela området definieras som en viktig "hot spot" för fjällfåglar i södra fjällområdet. Fordonsräkning genomförd av Strömsunds kommun visar att antalet fordon som passerat längs Vildmarksvägen har ökat under de senaste åren från totalt cirka 24 700 fordon 2018 till 38 780 under 2020. Under tiden för beträdnadsförbudet 2020 passerade omkring 16 800 fordon. Under samma period visar tillsynsdokumentation att naturbevakare genomförde 427 ingripanden mot personer som trotsade beträdnadsförbudet.

En utvärdering av resultaten har medfört att gränserna för fågelskyddsområdet justerats. Det föreslagna beslutet om fågelskyddsområde ska till att börja med gälla en treårsperiod och följas upp med inventeringar samt utvärderas innan ett nytt beslut fattas.

Markägare, innehavare av särskild rätt inom området, berörda kommuner, ett flertal berörda myndigheter, intresseorganisationer samt företag verksamma i området gavs möjlighet att yttra sig över förslaget till beslut om fågelskyddsområde. Flera yttranden inkom och Länsstyrelsen har beaktat alla yttranden i sin bedömning.

Beslut

Datum
2021-04-19

511-1008-2021

Motivering till beslutet

Länsstyrelsens bedömning är att fågellivet i området har ett högt skyddsvärde och att ett beslut om ett fågelskyddsområde behövs för att värna olika fågelarter och skydda deras häckning inom ett lättillgängligt fjällområde. Länsstyrelsen bedömer att ett beträdnadsförbud från 10 juni till 10 juli är nödvändigt för att en allmänhet inte ska störa häckande fåglar, för att området inte ska vara tillgängligt för ägg- och boplundrare, samt för att möjliggöra effektiv tillsyn av fågelskyddsområdet.

Fågelskyddsområdets föreskrifter tillåter inte att området utanför vägbanan beträds, med undantag för väghållaren i samband med underhåll av vägen. Området närmast vägbanan blir tidigt snöfritt och där har många fåglar sin häckning. Förutom att färdas på Vildmarksvägen är det tillåtet att stanna till på parkerings- och informationsplatser invid vägen. Undantaget från beträdnadsförbudet är också en vandringsled från Vildmarksvägen till Børgefjells Nationalpark på den norska sidan och en vandringsled från Vildmarksvägen till Skårnja. Innehavare av giltigt fiskekort har även möjlighet att via en upplåten led ta sig från Vildmarksvägen till fiskevattnet övre Raavrejaevrie med närliggande små tjärnar som också ingår i fiskekortet. Företag och organisationer kan dessutom söka Länsstyrelsens tillstånd för att utföra färdledarledda friluftaktiviteter inom området, under förutsättning att hänsyn till fågellivet tas.

Markägaren Statens Fastighetsverk har i sitt yttrande inget att erinra emot förslaget till beslut men föreslår att utvärderingen efter tre år bör vara en jämförelse mellan fågeltäthet/häckningsutfall inom respektive utanför förbudsområdet, samt att ett tältningsförbud i anslutning till sjöarna under häckningsperioden bör övervägas som ett alternativ till beträdnadsförbudet. Länsstyrelsen kommer att beakta synpunkterna i sitt fortsatta arbete i området.

Strömsunds kommun har förståelse för avsikten att skydda en känslig fauna under en känslig tid men uttrycker en förvåning över att länsstyrelserna inte lyckats göra en enhetlig bedömning av skyddsvärdet i området på de olika sidorna av länsgränsen. Länsstyrelsen i Västerbotten är medveten om att det finns värdefulla fågelområden i Jämtland och anser att Länsstyrelsen i Jämtlands län har den bästa kunskapen för fastställande av gränserna för fågelskyddsområdet Skårnja. Samtidigt efterfrågar de en större likriktning mellan länen beträffande Stekenjokkplatån. De anser att en gränsdragning längs Vildmarksvägen, där området öster om vägen undantas från beträdnadsförbudet, skulle vara fördelaktigare och medföra en jämnare fördelning av besöksstryck, slitage och störningar. De ställer sig också tveksamma till att ett beträdnadsförbud är ett verkningsfullare skydd mot boplundring än en vaksam allmänhet som har tillträde till området. Länsstyrelsen i Jämtlands län har förståelse för synpunkterna men menar att

Beslut

Datum
2021-04-19

511-1008-2021

det föreslagna fågelskyddsområdets areal har reducerats med över 60% jämfört med tidigare och vill därför utvärdera resultaten av riktade fågelinventeringar i det aktuella skyddsområdet innan gränserna justeras ytterligare. I det utvärderingsarbetet bör en dialog mellan länsstyrelserna eftersträvas.

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget om nytt fågelskyddsområde men erinrar om att ett tillträdesförbud av denna storlek utgör en avsevärd inskränkning på allemansrätten vilket gör det viktigt att löpande följa upp att syftet med restriktionerna uppnås. Alternativa övervakningsmetoder bör också övervägas. Länsstyrelsen kommer att ta hänsyn till Naturvårdsverkets synpunkter i det fortsatta arbetet i området.

Jämtlands ornitologiska förening är i grunden positiva till fågelskyddsområdet och tidsperioden för beträdnadsförbudet men efterlyser en lösning där både skyddsåtgärder och tillgängliggörande vägs samman så att besökare har fler områden att röra sig i. Exempelvis i en zon på 50 till 100 meter runt parkeringsfickorna längs Vildmarksvägen eller längs väl avgränsade leder i skyddsområdet. Länsstyrelsen förstår synpunkterna på ökad tillgänglighet men vill utvärdera inventeringar under den kommande fågelskyddsperioden innan några justeringar av gränserna görs. Stora arealer har tillgängliggjorts för allmänheten och med föreliggande beslut är det möjligt att gå längs leder mot Børgefjell och Skåarnja, samt i en korridor upp mot Domprosten vid länsgränsen. Att tillgängliggöra en bred zon runt parkeringsfickor längs Vildmarksvägen är inte lämpligt eftersom många fåglar anlägger sina bon på marken i zonen närmast vägen där marken tinar fram först.

Intresseprövning

Föreskrifterna är framtagna för att tillgodose syftet med skyddet och är anpassade till fågelskyddsområdets värden och den hotbild som föreligger. Föreskrifterna är avsedda att begränsa störning på fågellivet under häckningsperiod, samt möjliggöra effektiv tillsyn. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Förenlighet med riksintresseområden och översiktsplan

Länsstyrelsen bedömer enligt 5 § förordningen (1998:896) om hushållning med mark och vattenområden m.m. att beslutet om ändrade föreskrifter och utbredning av området är förenligt med hushållningsbestämmelserna i

Beslut

Datum
2021-04-19

511-1008-2021

miljöbalkens 3 och 4 kapitel samt att det är förenligt med för området gällande kommunal översiktsplan.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen bedömer att skäl saknas för att genomföra en särskild konsekvensutredning enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. De föreslagna föreskrifterna utgörs av bestämmelser som under en kort period begränsar rätten att färdas och vistas i ett begränsat område. Föreskrifterna förändrar till viss del förutsättningarna för företag som i sin verksamhet allemansrättsligt nyttjar området, genom att tillstånd från Länsstyrelsen krävs. Konsekvenserna för allmänheten eller i övrigt bedöms sammantaget vara så begränsade att det saknas skäl för att en särskild konsekvensutredning.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Marita Ljung med naturvårdshandläggare Greger Hörnberg som föredragande. I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Susanna Löfgren, samt chef för naturskydd och förvaltning Per D Sander.

Marita Ljung
(beslutande)

Greger Hörnberg
(föredragande)

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför underskrifter.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Information

Enligt 9 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. får Länsstyrelsen meddela dispens från föreskrifter den har meddelat för ett djurskyddsområde om det finns särskilda skäl. En sådan dispens får ges endast om det är förenligt med föreskriftens syfte.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att fågelskyddsområdets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar.

Utöver fågelskyddsområdets föreskrifter gäller fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845).

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2021-04-19

511-1008-2021

Bilagor

1. Beslutslista
2. Översiktslista

Länsstyrelsen
Jämtlands län

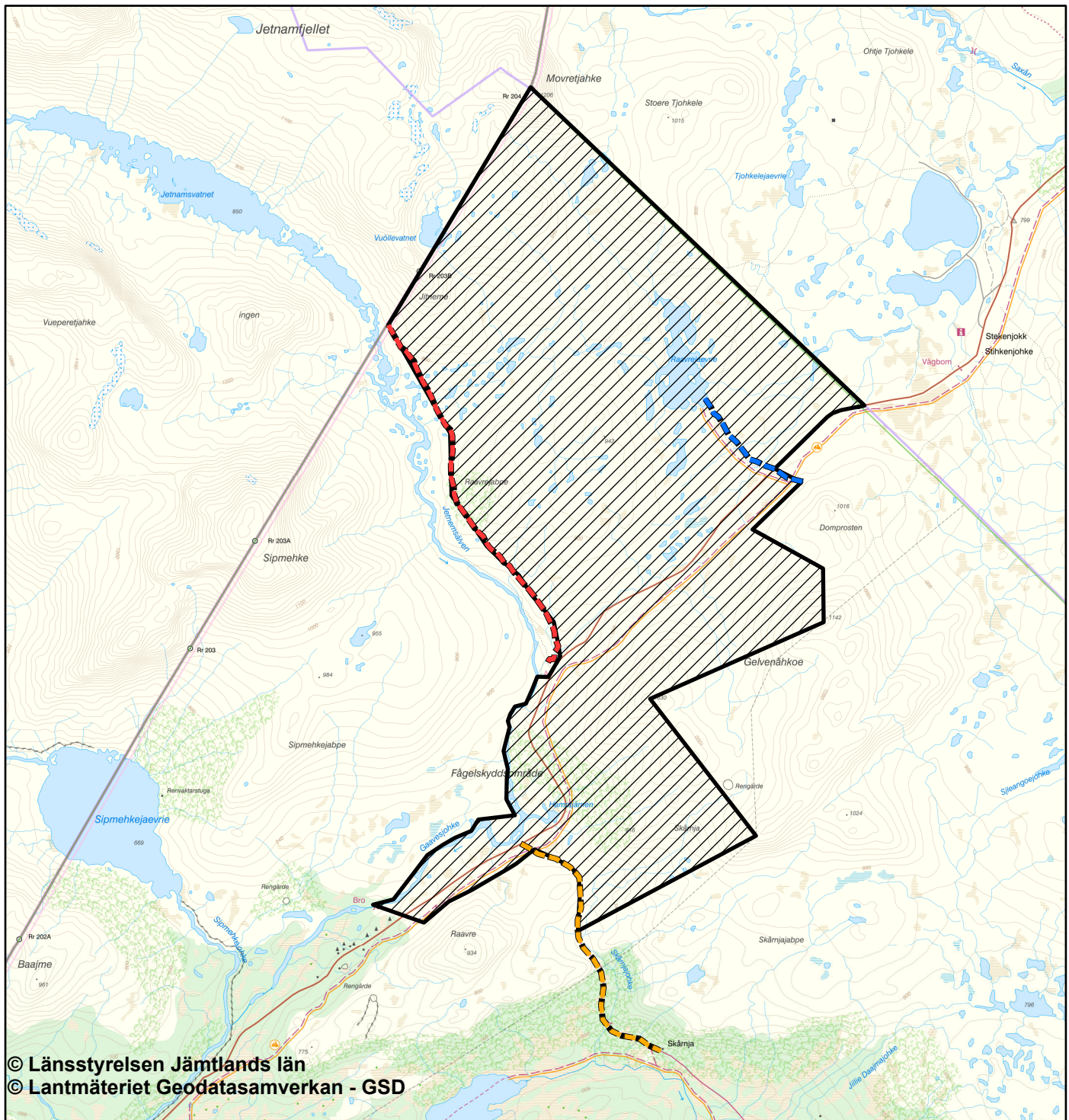
Beslut

Datum
2021-04-19

511-1008-2021

Fågelskyddsområde Skåarnja Beslutskarta

Teckenförklaring

- Föreskriftsområde, beträdnadsförbud 10 juni - 10 juli
- Led längs Jetnemsälven, omfattas av föreskrift b)
- Led mot Skåarnja, omfattas av föreskrift c)
- Led till Raavrenjaevrie, omfattas av föreskrift d)

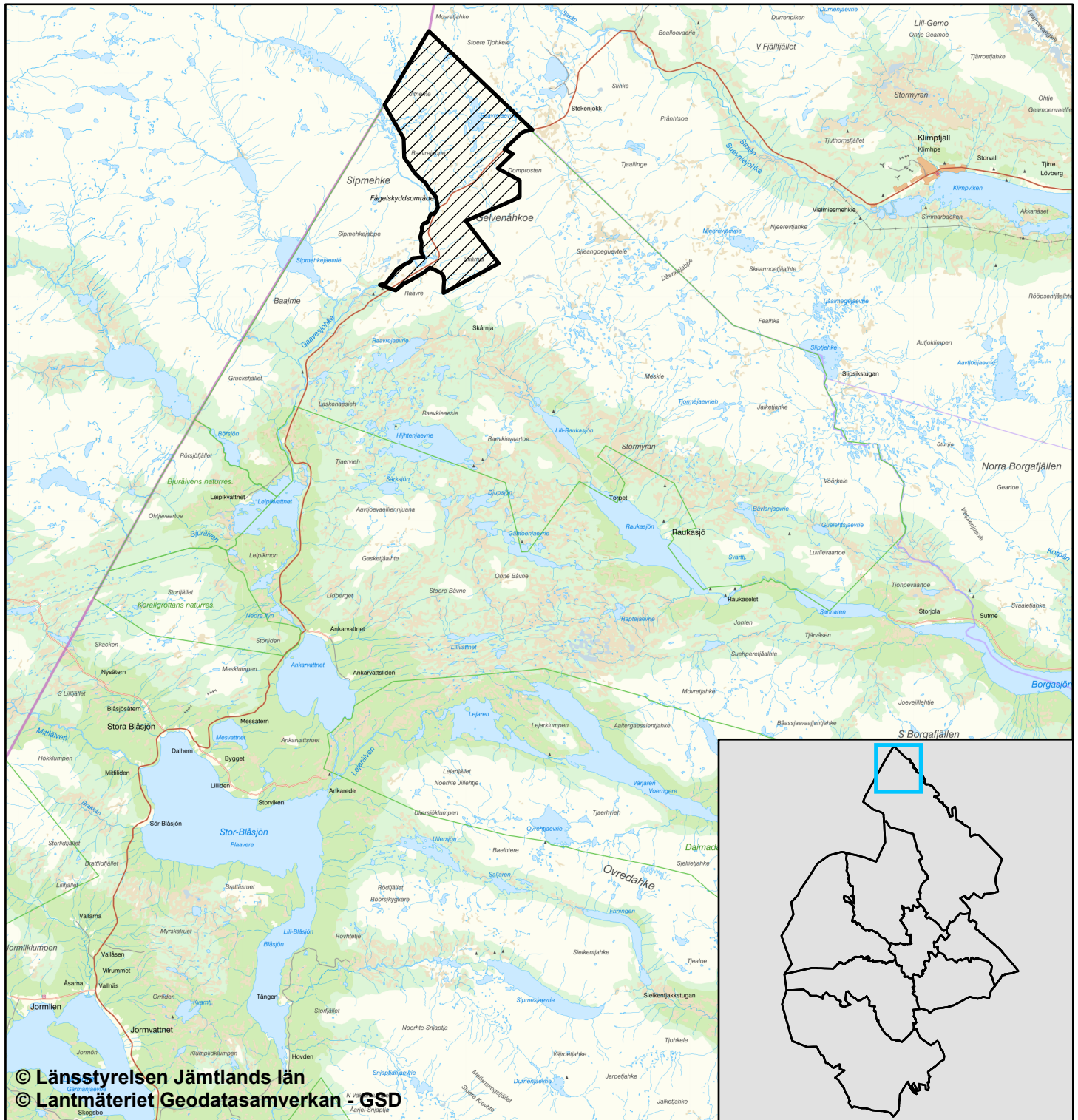
0 1 2 4 km

Skala: 1:80 000

Fågelskyddsområde Skåarnja Översiktskarta

© Länsstyrelsen Jämtlands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD

 Fågelskyddsområde Skåarnja

0 10 Km

Skala: 1:250 000

